

**Teksten nedenfor er avskrift av St.prp. nr. 118 (1991-92).
Verneplan IV for vassdrag.**

Objekt 103/3 Rauma

Fylker:	Møre og Romsdal, Oppland
Kommune:	Rauma, Norddal, Lesja, Skjåk
Nedbørfelt:	1136 km ²
Kraftpotensial:	1220 GWh
Samlet plankategori:	II og III

Kontaktutvalget viser til at Rauma har godt dokumenterte verneverdier innenfor alle naturfagene. Den store spennvidden i naturtyper gjør det velegnet som typevassdrag, og særlig de øvre deler har referanseverdi. Den store naturvariasjonen gir rike muligheter for friluftsliv året rundt. Kulturminnene er rike og varierte, og dekker et langt tidsrom. Kraftinteressene knytter seg i første rekke til en redusert utnyttelse av Ulvåa/ Verma med en nettoproduksjon på 515 GWh billig kraft selv om totalpotensialet i vassdraget er betydelig større. Utvalgsmedlemmene Gaukstad, Gausemel, Moen og Wikholm peker på at Rauma dekker tre naturgeografiske regioner og et spekter av verdier. Det er egnet både som type- og referansevassdrag. Verneverdiene er knyttet til så vel sidevassdragene i fjellområdene som til hovedvassdraget gjennom Romsdalen. E 69, en utpreget turistvei, følger delvis vassdraget. Ingen andre vassdrag i Møre og Romsdal utgjør noe alternativ til Rauma i verneplansammenheng. Det foreligger forslag til nasjonalpark/ landskapsvernområde som forutsetter at Rauma blir vernet som et sentralt element i landskapet. De større nabovassdragene Aura og Tafjordvassdraget er allerede utbygget. Selv om Raumas nedbørfelt er noe berørt, mener disse medlemmene at så vel hoved- som sidevassdrag representerer så store verneverdier at de foreslår at hele vassdraget tas med i verneplanen. Hillestad, Kielland og Mellquist peker på de betydelige kraftressursene, og mener at verneverdiene i rimelig grad blir ivaretatt om en redusert utbygging etter det alternativ som nå behandles i videreføringen av Samlet plan skulle bli aktuelt. Disse medlemmene foreslår vern av Rauma oppstrøms samløp med Ulvåa, videre vern av arealene sør for Ulvåa opp til samløp med Tverråa og Ulvåa oppstrøms med Tverråa.

Norges vassdrags- og energiverk viser til at deler av Rauma allerede er knyttet til kraftproduksjon og ellers er noe influert av tekniske inngrep, noe som gjør den mindre egnet som referanseobjekt. NVE mener referanseverdien hovedsakelig er knyttet til Ulvåa og Asbjørnåi. I tillegg er det knyttet store naturfaglige verdier og kulturminneverdier til disse sidevassdragene. Friluftinteressene er også meget store. NVE legger vekt på de store landskapsverdier som er knyttet til Romsdalen og den betydning dette har for turisme. NVE er kjent med planene om nasjonalpark og landskapsvernområde og den tilpasning mellom vern og kraftutbygging som synes mulig. NVE støtter mindretallet i kontaktutvalget.

Rauma kommune viser til vassdragets ubestridte verneverdier og betydning for reiselivet, samt at alle de store utbyggingsalternativene sterkt vil redusere vannføringen i øvre del av vassdraget. Kommunen går med 29 mot 13 stemmer inn for tilrådingen fra flertallet i Mellquistutvalget om at hele vassdraget må tas med i verneplanen. Dette må imidlertid ikke være til hinder for at Rauma kommunale kraftselskap kan videreføre og effektivisere sin kraftproduksjon i Vermåa. Kommunen forutsetter også at forvaltningsreglene overfor andre typer inngrep ikke vanskeliggjør driftsforholdene for jord- og skogbruk.

Molde kommune slutter seg til flertallsinnstillingen om vern av hele Rauma.

Lesja kommune ønsker vern av de delene av Rauma som ligger i kommunen.

Møre og Romsdal Kraftselskap viser til de moderate planene som nå er til vurdering i Samlet plan og den store andel av vernet kraftpotensiale i Møre og Romsdal og kan på denne bakgrunn ikke godta vern ut over det utvalget er enig om.

Rauma komm. Kraftverk og Istad Kraftselskap støtter utvalgets mindretallsforslag.

Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag viser til at Rauma dekker et stort spekter av verneverdier, og er velegnet som type- og referansevassdrag.

De politiske ungdomsorganisasjoner i Møre og Romsdal mener Rauma bør tas med på verneplanen.

Fellesutvalget for bevaring av Rauma/ Ulvåa mener det er klok og framsynt politikk for Rauma kommune å slutte seg til flertallsinnstillingen om vern av hele vassdraget.

Samarbeidsrådet for naturvernsaker viser til at Rauma dekker tre naturgeografiske regioner, har både vestlige og østlige flora- og faunaelementer og stor type- og referanseverdi. Nedbørfeltet utgjør en naturlig overgang til Reinheimen i sørvest, som er foreslått som nasjonalpark/ landskapsvernområde. Rauma har nasjonal verneverdi, og er også med i en rapport over de mest verneverdige vassdrag i Norden. En stor del av disse kvalitetene er knyttet til vassdragets nedre del gjennom Romsdal. Norge har nå en unik mulighet til å få vernet et stort og verneverdig vassdrag i en region som fra før er kraftig berørt av vannkraftutbygging, og SRN organisasjonene mener at hele nedbørfeltet bør gis vern.

Fylkesmannen har tidligere tilrådd landskapsvern/ nasjonalpark for store deler av nedbørfeltet, og mener at spørsmålet om vern må vurderes på dette grunnlag.

Fylkeskommunen mener vern av Rauma bør avgrenses til de øvre deler av vassdraget i samsvar med mindretallets tilråding. De ulike ressursene i vassdragsområdet bør bli vurdert i sammenheng i en felles behandling av forslag om opprettelse av Reinheimen nasjonalpark med fire tilhørende landskapsvernområder, verneplan IV og Samlet plan for vassdrag.

Riksantikvaren slutter seg til den del av kontaktutvalget som går inn for vern av Rauma med sideelver. De store og varierte kulturminneverdiene i dette vassdraget finnes fra fjell til fjord.

Statens naturforvaltningsråd understreker at verneplanen mangler store vassdrag fra kildene til havet, viser til at vassdraget er verneverdig i nordisk sammenheng og at det berører Reinheimen i nasjonalparkplanen. Rådet tilrår varig vern av hele vassdraget.

Direktoratet for naturforvaltning mener Rauma bør vernes i sin helhet. I denne regionen er ingen større vassdrag vernet mot kraftutbygging. Rauma har meget store faglige verdier både i fjellet og i lavlandet, og til å være et så stort vassdrag er det uvanlig lite berørt. Hele vassdraget vurderes å ha stor type- og referanseverdi. På tross av at *Gyrodactylus salaris* er påvist er det en meget viktig lakseelv, og laksestammen vil bli restaurert.

Landbruksdepartementet mener at en ren landbruksfaglig vurdering av konsekvensene ved en eventuell utbygging er avhengig av hvilke utbyggingsalternativer som velges og kompensasjonstiltakene. Vern eller utbygging av Rauma vil gi både fordeler og ulemper for landbruket. LD vil peke på den utviklingsmuligheten som ligger innenfor bygdeturisme og som innebærer at landskapskvalitetene opprettholdes slik de er nå. Landbruksdepartementet tilrår vern av hele Rauma.

Departementet viser til de store verneverdiene som er i Rauma, og tilrår at vassdraget tas med i verneplanen.